

Best Practice

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

การจัดทำแนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของกองทัพเรือ
ระดับต่ำกว่าปริญญา

จัดทำโดย
กองประกันคุณภาพการศึกษา
กรมยุทธศึกษาทหารเรือ

คำนำ

การจัดการความรู้ในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ของกองประกันคุณภาพการศึกษา ถือว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะทำให้กองประกันคุณภาพการศึกษามีทิศทางการดำเนินงานที่มีความชัดเจน เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงานที่เป็นระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร การทบทวนผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ซึ่งได้มีการระดมความคิดของข้าราชการภายในองค์กร รวบรวมและจัดทำเป็นองค์ความรู้ในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ที่ได้มีการสร้างและใช้ความรู้จากประสบการณ์การทำงานที่ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

การจัดทำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) หัวข้อ “การจัดทำแนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา” เป็นการพัฒนามาจากองค์ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้มีการจัดการความรู้ภายในองค์กร การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญของบุคลากรภายในหน่วยงาน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานตามภารกิจที่รับผิดชอบ และพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ มีประสบการณ์และมีทักษะด้านการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

กองประกันคุณภาพการศึกษา มุ่งหวังว่าองค์ความรู้ที่ได้มีการพัฒนาและรวบรวมจัดทำเป็นวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice (BP) หัวข้อ “การจัดทำแนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา” ฉบับนี้ จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ดีสำหรับข้าราชการภายในกองประกันคุณภาพการศึกษา (คณะทำงานตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา) และผู้เกี่ยวข้อง ในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการจัดการความรู้
กองประกันคุณภาพการศึกษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
- ประวัติหน่วย	๑
- ที่มาของหน่วย งานที่รับผิดชอบ	๑
- โครงสร้างหน่วย	๑
- การจัดการศึกษาสถานศึกษาของกองทัพเรือ	๒
- เกริ่นนำ เข้า BP เล่าการปฏิบัติที่ผ่านมา	๔
- แบบเก็บองค์ความรู้	๖
บทที่ ๒ กระบวนการ “การจัดทำแนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา”	๘
- หลักการเหตุผล/สภาพทั่วไป	๘
- ลักษณะสำคัญของวิธีการ/แนวทางที่เป็น BP	๑๐
- วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	๑๐
- กระบวนการขั้นตอน Flow chart	๑๑
- กระบวนการตรวจเยี่ยม	๑๓
- ผลการดำเนินการ/บทเรียนที่ได้รับ	๑๔
- BP มีผลต่อหน่วยงานอย่างไร/ BP ส่งผลต่อ ทร. อย่างไร	๑๕
- ปัจจัยเกื้อหนุนในการดำเนินการ/ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์	๑๕
บทที่ ๓ ความสำเร็จของการดำเนินงาน	๑๗
- ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	๑๗
- การถ่ายทอด/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ	๑๗
- แหล่งที่มาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	๑๙
ภาคผนวก	๒๐

บทที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

➤ ประวัติหน่วย

ชื่อหน่วย กองประกันคุณภาพการศึกษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ

ที่ตั้ง สถานที่ทำงาน ตั้งอยู่บริเวณชั้น ๓ อาคารกรมยุทธศึกษาทหารเรือ

เลขที่ ๑๐๖ หมู่ ๓ ถนนไทยवास ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ๑๓๑๗๐

กองประกันคุณภาพการศึกษา (กปภ.ยศ.ทร.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพเรือ กระทรวงกลาโหม เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๒ สืบเนื่องจากการยุบรวมหน่วยกรมยุทธศึกษาทหารเรือ กับสถาบันวิชาการทหารเรือทหารเรือชั้นสูง และจัดตั้งเป็นกรมยุทธศึกษาทหารเรือ ซึ่งกำหนดให้ กองประกันคุณภาพการศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ขึ้นตรงต่อ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ ตามคำสั่งกองทัพเรือ (เฉพาะ) ที่ ๕/๒๕๕๒ เรื่องแก้อัตรากองทัพเรือ พ.ศ.๒๕๐๑

➤ ที่มาของหน่วยและงานที่รับผิดชอบ

ภารกิจ : กปภ.ยศ.ทร. มีหน้าที่ วางแผนอำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และพัฒนาเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ให้แก่สถานศึกษาในบังคับบัญชาและสถานศึกษาในกำกับของกรมยุทธศึกษาทหารเรือ

วิสัยทัศน์ : เป็นหน่วยงานในการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานการศึกษาให้แก่สถานศึกษาในความรับผิดชอบ เพื่อมุ่งสู่มาตรฐานสากล และความเป็นเลิศทางการศึกษา

กปภ.ยศ.ทร. เป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนให้บรรลุตามภารกิจของ ยศ.ทร. ซึ่งตอบสนองต่อกระบวนการสนับสนุน (Support process) ของ ยศ.ทร. ในส่วนของ “กระบวนการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา” โดยรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในบังคับบัญชาและสถานศึกษาในกำกับของ ยศ.ทร. รวมทั้งกำกับติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าว เพื่อให้เกิดการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีความยั่งยืน

➤ โครงสร้างการจัดหน่วย

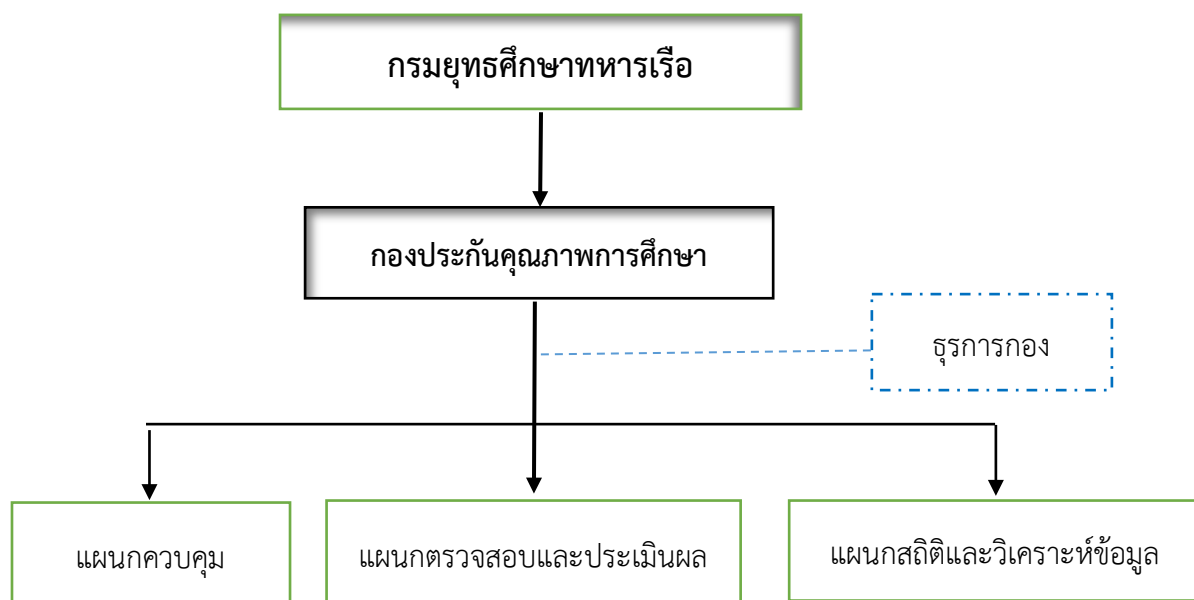
กปภ.ยศ.ทร. ได้มีการจัดส่วนราชการ โดยมีแผนกต่าง ๆ เป็นหน่วยขึ้นตรงประกอบด้วย แผนกควบคุม แผนกตรวจสอบและประเมินผล และ แผนกสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล

แผนกควบคุม มีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา พัฒนาบุคลากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

แผนกตรวจสอบและประเมินผล มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในบังคับบัญชาและสถานศึกษาในกำกับ การสร้างเครือข่ายประกันคุณภาพการศึกษา รายงานผลประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา

แผนกสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล มีหน้าที่ดำเนินการรวบรวมหลักฐาน เอกสาร และข้อมูลประกันคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษา ตลอดจนประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลและผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

โครงสร้างกองประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาสถานศึกษาของกองทัพเรือ

การจัดการศึกษาสถานศึกษาของกองทัพเรือ ได้มีการจัดการศึกษาออกเป็น ๒ ประเภท คือ

- **สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเป็นภาค** หมายถึง สถานศึกษาที่มีระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ ๑ ปี การศึกษาขึ้นไป แบ่งระยะเวลาออกเป็นภาค และจัดสอนรายวิชาเป็นส่วนใหญ่ แบ่งออก เป็น ๒ ระดับ คือ

- ๑) **สถานศึกษาระดับปริญญา** มี ๒ สถานศึกษา คือ โรงเรียนนายเรือ (ร.นร.) มีโรงเรียนนายเรือเป็นหน่วยควบคุมการศึกษา และวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทย์ทหารเรือ (วพร.ศวก.พร.) มีกรมยุทธศึกษาทหารเรือ (ยศ.ทร.) เป็นหน่วยควบคุมการศึกษา สำหรับการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในกำกับดูแลของกรมกำลังพลทหารเรือ (กพ.ทร.)

- ๒) **สถานศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา** มีกรมยุทธศึกษาทหารเรือเป็นหน่วยควบคุมการศึกษา และกำกับดูแลการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา มี ๙ สถานศึกษา คือ

- * โรงเรียนสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ กองวิทยาการ สำนักนโยบายและแผน กรมสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศทหารเรือ (ร.ร.สสท.กวก.สนผ.สสท.ทร.)

- * โรงเรียนทหารนาวิกโยธิน ศูนย์การฝึก หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน (ร.ร.นย.ศฝ.นย.)

- * โรงเรียนดุริยางค์ กองดุริยางค์ทหารเรือ ฐานทัพเรือกรุงเทพ (ร.ร.ดย.ดย.ทร.ฐท.ภ.)

- * โรงเรียนช่างกรรมอยู่ทหารเรือ กองการศึกษา กรมพัฒนาการช่าง กรมอยู่ทหารเรือ (ร.ร.ชอ.ร.กศช.กพช.อ.ร.)

- * โรงเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กองวิทยาการ กรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ (ร.ร.อล.กวก.อล.ทร.)

- * โรงเรียนพลธิการ กรมพลธิการทหารเรือ (ร.ร.พธ.พธ.ทร.)

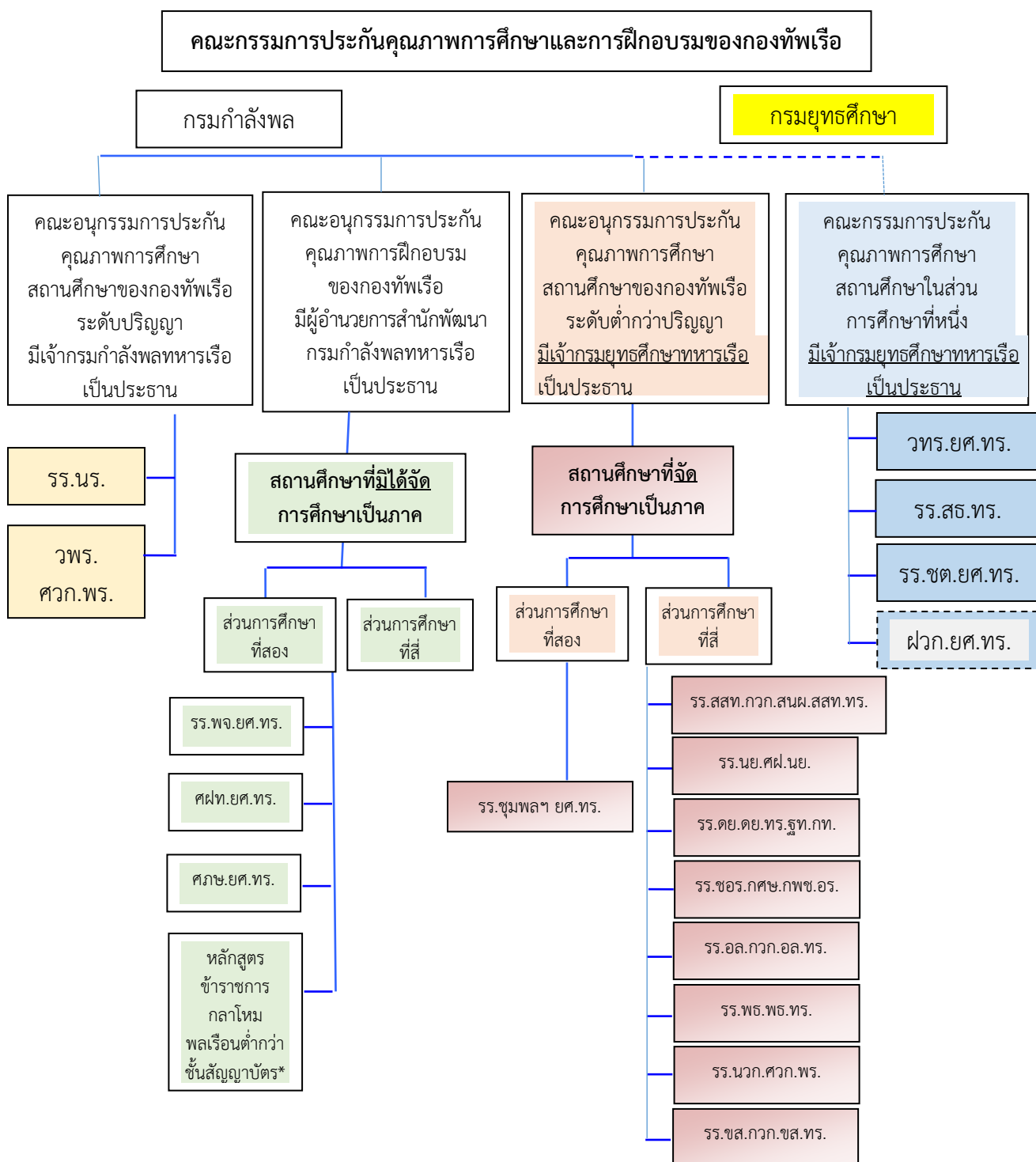
- * โรงเรียนนาวิกเวชกิจ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทย์ทหารเรือ (ร.ร.นวก.ศวก.พร.)

- * โรงเรียนการขนส่งทหารเรือ กองวิทยาการ กรมการขนส่งทหารเรือ (ร.ร.ขส.กวก.ขส.ทร.)

- * โรงเรียนชุมพลทหารเรือ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ (ร.ร.ชุมพลฯ ยศ.ทร.)

• **สถานศึกษาที่ไม่ได้จัดการศึกษาเป็นภาค** หมายถึง สถานศึกษาอื่น ๆ นอกเหนือจากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเป็นภาค หรือสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเป็นช่วงหรือตอนหรือรายวิชา โดยสอนต่อเนื่องกันไปจนจบรายวิชาหนึ่ง ๆ หรือตอนหนึ่ง ๆ เช่น โรงเรียนสารบรรณ กรมสารบรรณทหารเรือ โรงเรียนการเงิน กรมการเงินทหารเรือ กองการฝึก กองเรือยุทธการ ศูนย์พัฒนาอาชีพช่าง กองการศึกษา กรมพัฒนาการช่าง กรมอุทกทหารเรือ ศูนย์วิทยการ กรมแพทย์ทหารเรือ เป็นต้น และได้จัดให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)

โครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษาและการฝึกอบรมของกองทัพเรือ

จากโครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษาและการฝึกอบรมของกองทัพเรือ จะเห็นได้ว่า ยศ.ทร. เป็นหน่วยควบคุมการศึกษาสถานศึกษาที่อยู่ในบังคับบัญชาและสถานศึกษาที่อยู่ในกำกับ (หมายถึง สถานศึกษา ของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา) จำนวน ๙ สถานศึกษา และสถานศึกษาในส่วนการศึกษาที่หนึ่ง จำนวน ๔ สถานศึกษา/หน่วย ที่ต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายการประกันคุณภาพ การศึกษาสถานศึกษาของกองทัพเรือ

ในการจัดทำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ของ กปภ.ยศ.ทร. ใน งป.๖๒ นี้จะกล่าวถึงเฉพาะการดำเนินงานด้าน ประกันคุณภาพการศึกษาเฉพาะสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา (หมายถึง สถานศึกษาที่อยู่ในบังคับ บัญชาและสถานศึกษาที่อยู่ในกำกับของ ยศ.ทร.) จำนวน ๙ สถานศึกษา เท่านั้น

➤ เกริ่นนำ เข้า BP เล่าการปฏิบัติที่ผ่านมา

กปภ.ยศ.ทร. มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา รวมทั้งกำกับติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าว ซึ่งตอบสนองต่อกระบวนการสนับสนุน (Support process) ของ ยศ.ทร. ในส่วนของ “กระบวนการงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา” กระบวนการย่อย “กระบวนการตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพ” โดย กปภ.ยศ.ทร. ได้เริ่มดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เมื่อ งป.๕๓ (การประเมินวงรอบสอง) และดำเนินการตรวจประเมินอย่างต่อเนื่องในการประเมินรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔ -๒๕๕๘) และการประเมินรอบสี่ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) การดำเนินการตรวจประเมินเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ในคู่มือการตรวจสอบประเมินคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. (แบ่งเป็น สถานศึกษาระดับต่ำ กว่าปริญญา และ สถานศึกษาของ ทร.ในส่วนการศึกษาที่หนึ่ง) ซึ่งมีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ทั้งเชิง คุณภาพและเชิงปริมาณ มีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน วิธีการตรวจประเมิน ประกอบด้วยการตรวจเอกสารตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ข้อมูลผลการดำเนินงานย้อนหลัง ๓ ปี หลักฐานเชิง ประจักษ์ การสังเกตการดำเนินงาน การเรียนการสอน การสัมภาษณ์ ครู นักเรียน หน่วยผู้ใช้ และตรวจเยี่ยมสถานที่ รวมทั้งรายงานผลการประเมินด้วยวาจา ซึ่งมีผลการประเมินเป็นระดับคะแนน และตัดสินผล ผ่าน / ไม่ผ่าน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในคู่มือการตรวจสอบประเมินคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร.

ในการดำเนินงานด้านการตรวจประเมินที่ผ่านมา กปภ.ยศ.ทร. ได้มีการจัดทำองค์ความรู้ในการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจประเมินคุณภาพศึกษา เช่น คู่มือและเทคนิคการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ ภายใน (รอบสาม) สำหรับสถานศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คู่มือและเทคนิคการตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา (รอบสี่) เป็นต้น และในปี งป.๕๙ กปภ.ยศ.ทร. ได้จัดทำวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เรื่อง กระบวนการตรวจสอบและประเมิน คุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ซึ่งเป็นวิธีการปฏิบัติที่รวบรวมและเรียบเรียง มาจากประสบการณ์ตรง ที่ได้รับจากคณะทำงานตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา บังคับบัญชาและสถานศึกษาในกำกับของ ยศ.ทร. เพื่อให้คณะทำงานตรวจสอบและประเมินฯ ใช้เป็น แนวทางในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาให้มีมาตรฐานเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน

สืบเนื่องจาก กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ ได้กำหนดให้หน่วยงาน ต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเมื่อได้รับรายงานผลการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา แล้วให้หน่วยต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงาน

ผลการประเมินตนเอง พร้อมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น ให้แก่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก และให้หน่วยต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่งผลให้ กปภ.ยศ.ทร. ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของข้าราชการภายในกองประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งที่ผ่านมา จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา เป็น **การลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา** เพื่อติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือ แนะนำในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา รวบรวมผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายในของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา พร้อมประเด็น ที่ต้องการให้หน่วยต้นสังกัดช่วยเหลือหรือสนับสนุน ในส่วนที่สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตัว สถานศึกษาเอง เพื่อเสนอ ทร.(ผ่าน กพ.ทร.) และสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (สปท.) พิจารณาต่อไป

ดังนั้นในปี พ.ศ.๖๒ กปภ.ยศ.ทร. จึงจำเป็นต้องปรับกระบวนการตรวจสอบและประเมินไปเป็น กระบวนการตรวจเยี่ยม ทำการออกแบบขั้นตอน วิธีการ และจัดทำแนวทางในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา ขึ้นมาใหม่ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกของ ส.ม.ศ. และสอดคล้องกับแนวทางการประเมินของกระทรวงกลาโหม (กท.) ที่กำหนดไว้ในคู่มือประกันคุณภาพ การศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งในปีแรกของการดำเนินงานนั้น กท. โดย สปท. ไม่ได้มีการ กำหนดรูปแบบการตรวจเยี่ยมที่ชัดเจนให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดของแต่ละเหล่าทัพ กปภ.ยศ.ทร. จึงได้ศึกษา รูปแบบจากแนวทางการตรวจประเมินเดิม นำมาพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องกับภารกิจใหม่ และเริ่มจัดทำเป็น ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Flow) และคู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) และมีการนำแนวทางการตรวจ เยี่ยมนี้ไปใช้ในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญาจำนวน ๙ สถานศึกษา ในช่วง ค.ศ.๖๑ - มี.ค.๖๒ รวบรวมปัญหาข้อขัดข้องที่ได้รับจากการดำเนินการตรวจเยี่ยมแต่ละสถานศึกษา นำมาปรับปรุง ขั้นตอน วิธีการตรวจเยี่ยม และสรุปเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และจัดทำเป็นรูปเล่ม “แนว ทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของกองทัพอากาศ ระดับต่ำกว่าปริญญา” เพื่อให้ข้าราชการของ กปภ.ยศ.ทร. หรือคณะทำงานตรวจเยี่ยมสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้ง ได้ใช้เป็น แนวทางในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้มีมาตรฐานการตรวจ เยี่ยมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

แบบจัดเก็บองค์ความรู้

แบบการจัดเก็บความรู้ในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน
ความรู้ในการปฏิบัติงาน “การจัดทำแนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
สถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา”

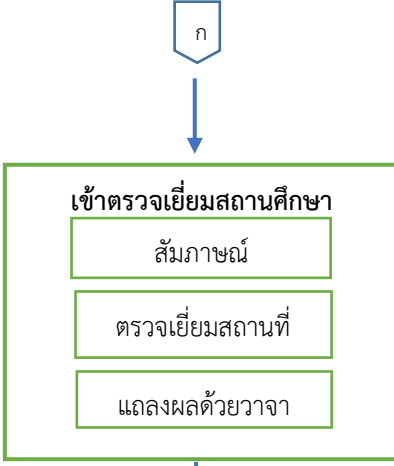
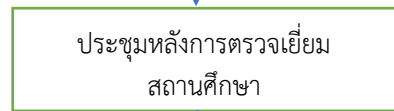
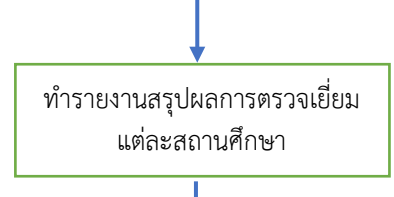
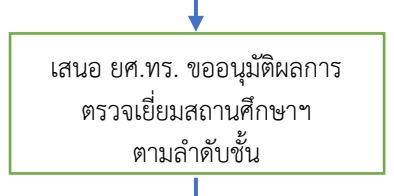
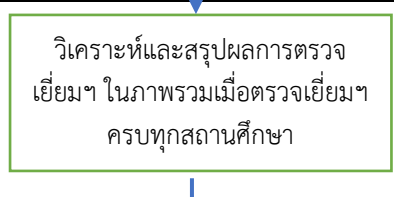
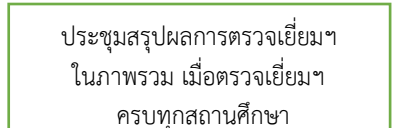
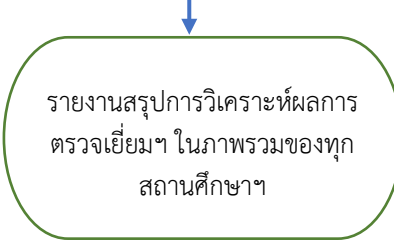
เจ้าของความรู้ชื่อ น.ท.หญิง ศรีัญญา ศาสโนปถัมภ์ ตำแหน่ง หน.ตรวจสอบและประเมินผล กปภ.ยศ.ทร.
สังกัด ยศ.ทร. วันที่บันทึกความรู้ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒

วัตถุประสงค์ของความรู้

๑. เพื่อให้คณะทำงานฯ หรือผู้เกี่ยวข้องที่ต้องทำหน้าที่ตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา มีความเข้าใจในแนวทางในการตรวจเยี่ยม และนำรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยม ไปใช้ในการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สามารถตรวจเยี่ยมสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วน บรรลุตามเป้าหมายของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
๒. เพื่อนำข้อมูลบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมาปรับปรุง พัฒนารูปแบบ วิธีการ ขั้นตอนหรือแนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลา

การดำเนินการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา เป็นการปรับปรุงแบบมาจากการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ซึ่งมีกระบวนการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกัน จะต่างกันตรงที่การตรวจสอบและประเมินฯ จะใช้คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นกรอบการประเมินฉบับมาตรฐานกลางสำหรับใช้ในการตรวจสอบและประเมินกับทุกสถานศึกษา เน้นการตรวจเอกสารเป็นหลัก สัมภาษณ์ และตรวจเยี่ยมสถานที่ แล้วจึงให้คะแนนการประเมิน ใช้เวลาในการตรวจสอบและประเมิน ๓ วัน ส่วนกระบวนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา จะใช้คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเป็นกรอบในการตรวจเยี่ยม ไม่มีการตรวจเอกสาร แต่จะเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่พบในขณะนั้น มีการสัมภาษณ์ และตรวจเยี่ยมสถานที่ ไม่มีการให้คะแนน ใช้เวลาในการตรวจเยี่ยม ๒ วัน ซึ่งการตรวจเยี่ยมจะลดเวลาและขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังที่จะแสดงให้เห็นในกระบวนการต่อไปนี้

ลำดับ	กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	การปฏิบัติ/ข้อเสนอแนะ/ข้อพึงระวัง	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
๑	ศึกษารายละเอียดมาตรฐานการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา/ยศ.ทร./กองทัพ/สมศ.	๑. ศึกษารายละเอียดในมาตรฐานการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา/ของ ยศ.ทร./ของกองทัพ/กรอบการประเมินของ สมศ. <u>ข้อพึงระวัง</u> คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา จะมีรายละเอียดแต่ละด้านต่างกัน ควรศึกษาคู่มือของแต่ละสถานศึกษาก่อนทุกครั้ง	- แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐ - แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙ - นโยบายด้านการ ศึกษาของ กท. และ ทร. - กฎกระทรวงด้านการ ศึกษาของ กท. และ ทร.
๒	วางแผนตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	๒. ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานสถานศึกษาเพื่อกำหนดวันเข้าตรวจเยี่ยมฯ จัดทำ(ร่าง) กำหนดแผนตรวจเยี่ยม จัดเตรียม เตรียมเอกสาร แบบฟอร์มรายงานต่าง ๆ สำหรับแจกคณะทำงาน	- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ - ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
๓.	ประชุมก่อนเข้าตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	๓. คณะทำงานฯ ประชุมก่อนเข้าตรวจเยี่ยมสถานศึกษา เพื่อสรุปปัญหา ประเด็นข้อสงสัย พิจารณาข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน หาข้อคิดเห็นหรือข้อยุติ และซักซ้อมความเข้าใจ <u>ข้อแนะนำ</u> คณะทำงานฯ ต้องศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และเอกสารที่แจกให้ แล้วสรุปปัญหา/ประเด็นข้อสงสัยที่พบ หรือมีข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะก่อนการประชุม	- มาตรฐานการศึกษา กท. - คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา - รายงานการประเมินตนเองของแต่ละสถานศึกษา - กรอบการประเมิน ๔ ด้าน

๔		๔. คณะทำงานฯ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง (ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าศึกษา หัวหน้าปกครอง ครู นักเรียน ผู้แทนหน่วยรับบรรจุ บุคลากร ตรวจเยี่ยมสถานที่ สังเกตการเรียนการสอน การฝึกหัดศึกษา ความมีระเบียบวินัย ของนักเรียน การทำงานเป็นทีม ฯลฯ แลกผลผลการตรวจเยี่ยมด้วยวาจาในแต่ละด้าน ให้ข้อเสนอแนะ ตอบข้อซักถาม และให้สถานศึกษา ประเมินความพึงพอใจต่อคณะทำงานฯ แบบออนไลน์ <u>ข้อแนะนำ</u> เน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ แต่ถ้าข้อมูลไม่ชัดเจน สามารถขอเอกสารเพิ่มเติมได้ ซึ่งสถานศึกษาควรเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจะนำมาให้คณะทำงานฯ ตามที่ต้องการ สำหรับเทคนิคการสังเกตการเรียนการสอน การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน และการตั้งคำถามในแต่ละด้าน ได้บันทึกไว้ในเล่มแนวทางการตรวจเยี่ยม ฯ	- คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. - ระดับต่ำกว่าปริญญา - มาตรฐานการศึกษา - โครงสร้างหลักสูตร ฯลฯ
๕		๕. คณะทำงานฯ ประชุมหลังตรวจเยี่ยมเพื่อสรุปประเด็นปัญหา นำอุปสรรคข้อขัดข้องมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนเข้าตรวจเยี่ยมสถานศึกษาอื่นต่อไป	
๖		๖. คณะทำงานฯ ส่งรายละเอียดผลการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาให้ เลขานุการฯ เพื่อสรุปผลและรายงานผลการตรวจเยี่ยม <u>ข้อแนะนำ</u> ในรายงานผลการตรวจเยี่ยมฯ ควรมีการสรุปวิเคราะห์ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพในภาพรวม จุดเด่น ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา	
๗		๗. เสนอรายงานสรุปผลการตรวจเยี่ยมฯ ให้หัวหน้าคณะทำงานฯ (รอง จก.ยศ.ทร. สายงานการศึกษา) ลงนาม และเสนอขออนุมัติตามลำดับชั้น (ผ่าน กศช.ยศ.ทร.) ให้ จก.ยศ.ทร. พิจารณาอนุมัติ และส่งสำเนารายงานสรุปผลการตรวจเยี่ยมฯ ให้สถานศึกษาทราบ	
๘		๘. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมตามมาตรฐานการศึกษา และวิเคราะห์ผลประเมินความพึงพอใจฯ ในภาพรวม <u>ข้อแนะนำ</u> การรายงานสรุปผลการตรวจเยี่ยมฯ ควรมีการเสนอข้อสังเกตและข้อคิดเห็นของคณะทำงานฯ รวมทั้งเสนอแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมที่สำคัญ	
๙		๙. คณะทำงานฯ ประชุมสรุปผลการตรวจเยี่ยมฯ ในภาพรวมหลังตรวจเยี่ยมครบทุกสถานศึกษา เพื่อสรุปปัญหาข้อขัดข้อง สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการตรวจเยี่ยมในปีการศึกษาถัดไป	
๑๐		๑๐. เสนอรายงานสรุปผลการวิเคราะห์ผลการตรวจเยี่ยมฯ ในภาพรวมของทุกสถานศึกษา ให้หัวหน้าคณะทำงานฯ (รอง จก.ยศ.ทร. สายงานการศึกษา) ลงนาม และเสนอขออนุมัติรายงานสรุปฯ ตามลำดับชั้น (ผ่าน กศช.ยศ.ทร.) ให้ จก.ยศ.ทร. พิจารณาอนุมัติ ส่งรายงานสรุปฯ เสนอ ทร. เพื่อรับทราบผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	

ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ-สกุล น.ท.หญิง ศรีญญา ศาสโนบลัมภ์ หน.ตรวจสอบและประเมินผล กปภ.ยศ.ทร. สังกัด ยศ.ทร. ติดต่ได้ที่ แผนกตรวจสอบและประเมินผล กปภ.ยศ.ทร. ชั้น ๓ อาคาร บก.ยศ.ทร. โทร ๕๓๖๙๒

บทที่ ๒

กระบวนการ “การจัดทำแนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา”

➤ หลักการและเหตุผล/สภาพทั่วไป

หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีมติเห็นชอบแผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก เมื่อ ๑๔ มี.ค.๕๙ และสอดคล้องรองรับการปฏิรูปและพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบสี่ (พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๓) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ ทำให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาต่างไปจากที่ดำเนินการอยู่เดิมในสามรอบที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๔๔ – ๒๕๕๘) ประกอบกับกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง เปิดโอกาสให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐาน สร้างเครื่องมือวัดของตนเองตามบริบทของสถานศึกษา ภายใต้ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษาในมิติต่าง ๆ ตามที่ต้นสังกัดกำหนด ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา ให้เชื่อมั่นได้ว่าสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิบัติตามแนวทางที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ยศ.ทร. ซึ่งเป็นหน่วยงานควบคุมการศึกษสถานศึกษาสังกัด ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา โดยมี กปภ.ยศ.ทร. ในฐานะหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ได้มีการกำกับ ดูแล และพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญารอบสี่ (พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๓) ให้สอดคล้องรองรับกับการปฏิรูปและพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบสี่ และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้วยการจัดให้มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา จัดให้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อรวบรวมและระดมความคิดเห็น/แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาจาก สถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ทั้ง ๙ สถานศึกษา ดำเนินการรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้แก่สถานศึกษา เพื่อทบทวน ปรับปรุงระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของแต่ละสถานศึกษาให้มีการพัฒนาขึ้น จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ กองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา พ.ศ.๒๕๖๑ ที่สอดคล้องกับคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาสังกัด กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๑ สำหรับให้สถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ทั้ง ๙ สถานศึกษา ได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา

ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ ได้กำหนดให้ หน่วยงานต้นสังกัดหรือ หน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษาเพื่อให้การประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา แล้วให้หน่วยต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง พร้อมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น ให้แก่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก และให้หน่วยต้นสังกัดหรือ

หน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่งผลให้ กปภ.ยศ.ทร. ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่จากเดิม เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา และมีหน้าที่ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษาให้มีการพัฒนาและดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

สภาพทั่วไป

ในปี พ.ศ. ๖๒ ยศ.ทร. ได้อนุมัติให้ กปภ.ยศ.ทร. (คณะทำงานตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา) ดำเนินการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา จำนวน ๙ สถานศึกษา เป็นครั้งแรก เพื่อให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและผลการปรับปรุง เพื่อนำไปการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจเยี่ยมจะแตกต่างไปจากการตรวจประเมินรูปแบบเดิมเป็นอย่างมาก เนื่องจากการปฏิรูประบบการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ และกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ เป็นการประเมินแนวใหม่ที่เปลี่ยนจากการตรวจสอบเอกสารแล้วให้คะแนน เป็นการประเมินเชิงคุณภาพด้วยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เน้นการเก็บข้อมูล ที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การสืบค้นข้อมูลหลายแหล่ง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนา ประกอบกับ มีการเปลี่ยนแปลงกรอบมาตรฐานการศึกษาจาก ๑๐ มาตรฐาน ๓๓ ตัวบ่งชี้ เป็นกรอบการประเมิน ๔ ด้าน โดยไม่เน้นการตรวจเอกสาร และไม่มีการให้คะแนน แต่จะเน้นการประเมินเชิงคุณภาพ เน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานเชิงประจักษ์ และข้อมูลที่สะท้อนผลลัพธ์การดำเนินงาน การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา การพิจารณาผลการดำเนินงานของสถานศึกษาจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ผลการดำเนินงานย้อนหลัง ๓ ปี และการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ณ ปัจจุบัน รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่สนับสนุนผลการดำเนินงาน เช่น การสังเกตการเรียนการสอน การฝึกหัดศึกษา การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน และผู้แทนหน่วยรับบรรจุ/หน่วยผู้ใช้ สุ่มตรวจเยี่ยมอาคารสถานที่ ปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นต้น

หากคณะทำงานฯ ยังไม่มีความชำนาญหรือทำหน้าที่เป็นครั้งแรก อาจทำให้ผลการตรวจเยี่ยมมีความคลาดเคลื่อนและไม่สะท้อนความเป็นจริง ดังนั้น เพื่อให้การทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจเยี่ยมฯ มีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างคาดหวังที่จะให้สถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กปภ.ยศ.ทร. จึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์ความรู้และจัดการความรู้ภายในหน่วย เพื่อเป็นการพัฒนาการปฏิบัติงานตามภารกิจที่รับผิดชอบและพัฒนากำลังพลให้มีความรู้ มีประสบการณ์และมีทักษะด้านการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพิ่มมากขึ้น จึงได้พิจารณาจัดทำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice (BP) หัวข้อ “**การจัดทำแนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของกองทัพอากาศ ระดับต่ำกว่าปริญญา**” ให้ข้าราชการ กปภ.ยศ.ทร. และผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการตรวจเยี่ยมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง ตรงประเด็น

➤ ลักษณะสำคัญของวิธีการ/แนวทางที่เป็น BP

๑. เป็นการออกแบบขั้นตอน วิธีการ และจัดทำแนวทางในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ที่เป็นไปตามกฎกระทรวง สอดคล้องกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. และกรอบแนวทางการประเมินของ กท.

๒. แนวทางในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ถูกออกแบบให้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและดำเนินการตรวจเยี่ยมให้แก่สถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ได้ทั้ง ๙ สถานศึกษา

๓. แนวทางในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ได้ถูกนำไปใช้งานจริงในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาทั้ง ๙ สถานศึกษา ในปี พ.๖๒ และได้มีการนำประเด็นปัญหา/ข้อขัดข้องที่พบระหว่างเตรียมการ/ระหว่างการตรวจเยี่ยม/หลังการตรวจเยี่ยม นำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ กำหนดแนวทางแก้ไข และนำไปปรับปรุงพัฒนาการตรวจเยี่ยมฯ ให้พร้อมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาในปีต่อไป

๔. ผลลัพธ์จากการจัดทำ BP คือ ได้แนวทางในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ที่เป็นรูปแบบสมบูรณ์ ประกอบด้วย หลักการทั่วไปในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ทักษะการตรวจเยี่ยม ฯ ซึ่งมี ๓ ขั้นตอนหลัก คือ การเตรียมการก่อนการตรวจเยี่ยม การดำเนินงานระหว่างการตรวจเยี่ยม และการดำเนินงานหลังการตรวจเยี่ยม โดยในแต่ละขั้นตอนหลัก จะมีรายละเอียดในการดำเนินงาน เอกสารที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาในการดำเนินงาน และเทคนิคต่าง ๆ ในการตรวจเยี่ยมฯ ทุกขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นตอนการดำเนินงานระหว่างการตรวจเยี่ยม จะมีเทคนิคในการพิจารณาการดำเนินงานของสถานศึกษา การพิจารณาเอกลักษณ์และอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ การพิจารณาการดำเนินงานรายด้านตามกรอบมาตรฐาน ๔ ด้าน ทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารประกอบการตรวจเยี่ยม การสังเกตร่องรอยการดำเนินงาน การสัมภาษณ์ ประเด็นคำถาม ที่ได้มาซึ่งผลการดำเนินการที่สะท้อนสภาพความเป็นจริง เขียนจากประสบการณ์การทำงานจริงของผู้ตรวจเยี่ยม

๕. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในขั้นตอนการตรวจเยี่ยม คือ ใช้ Google form ในการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจที่สถานศึกษามีต่อคณะทำงานตรวจเยี่ยมฯ และนำลิงค์แบบประเมินฯ จัดทำเป็น QR Code เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้งานสามารถประเมินผ่านโทรศัพท์มือถือได้

➤ วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/ตัวชี้วัดเชิงปริมาณและ/หรือตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อออกแบบขั้นตอน วิธีการ และจัดทำแนวทางในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง สอดคล้องกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. และกรอบแนวทางการประเมิน ของ กท.

๒. เพื่อทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา นำมาปรับปรุงและพัฒนาขั้นตอน วิธีการ และแนวทางในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์การปฏิรูปและพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษา ในแต่ละช่วงเวลา

เป้าหมาย

๑. คณะทำงานตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา นำแนวทางการตรวจเยี่ยม ฯ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ให้มีมาตรฐานการตรวจเยี่ยมเป็นไปในทิศทางเดียวกันในทุก ๆ สถานศึกษา

๒. คณะทำงานตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา หรือผู้เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจในแนวทางในการปฏิบัติ และสามารถตรวจเยี่ยมสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน บรรลุตามแผนและวัตถุประสงค์ของการตรวจเยี่ยม

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนสถานศึกษาที่คณะทำงานฯ นำรูปแบบการตรวจเยี่ยมฯ ไปใช้ในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา

ค่าเป้าหมาย : ทุกสถานศึกษา

๒. ความสำเร็จของการดำเนินการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ค่าเป้าหมาย : สำเร็จลุล่วงตามแผน วัตถุประสงค์ และมีรายงานผลการตรวจเยี่ยมครบทุกสถานศึกษา

๓. ค่าเฉลี่ยผลประเมินความพึงพอใจที่สถานศึกษามีต่อคณะทำงานฯ

ค่าเป้าหมาย : ค่าเฉลี่ยผลประเมินความพึงพอใจ ≥ 3.51

➤ กระบวนการขั้นตอน Flow chart

ลำดับขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาข้อมูล : กปภ.ยศ.ทร. ได้ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาตามการปฏิรูประบบการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ และกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่แนวใหม่ โดยส่งข้าราชการ กปภ.ยศ.ทร. เป็นผู้แทน ยศ.ทร. เข้าร่วมประชุมกับ สปท. ตั้งแต่เริ่มมีการปฏิรูประบบงานประกันคุณภาพการศึกษา รับรู้และสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ต้องปรับเปลี่ยนไป

ขั้นตอนที่ ๒ การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล : กปภ.ยศ.ทร. ได้ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา อาทิ สปท. สมศ. กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษา และสถานศึกษาต่าง ๆ ที่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษารูปแบบใหม่ ศึกษาเอกสารประกอบการประชุม/สัมมนา เกี่ยวกับรูปแบบ/ตัวอย่างการประเมินสถานศึกษา แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาจากหลายแหล่งข้อมูล (เอกสารข้อมูลออนไลน์ การสังเกตพฤติกรรม ร่องรอยการดำเนินการ การสัมภาษณ์ ฯลฯ) การสืบค้นข้อมูลทางเว็บไซต์ของสถานศึกษา ระดับอาชีวศึกษา อาทิ เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่าง ๆ เอกสารรายงานผลประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกของแต่ละสถานศึกษา และเอกสารแนวทางการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่ผู้ทรงคุณวุฒิจัดทำขึ้น รวมทั้งขอคำปรึกษา/ชี้แนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษา/งานประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยม : กปภ.ยศ.ทร. มีการระดมความคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการเป็นผู้ตรวจและประเมินคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา เพื่อออกแบบขั้นตอน วิธีการ กระบวนการในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และกำหนดรูปแบบการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ออกเป็น ๓ ขั้นตอนหลัก คือ การเตรียมการก่อนการตรวจเยี่ยม การดำเนินงานระหว่างการตรวจเยี่ยม และการดำเนินการหลังการตรวจเยี่ยม โดยในแต่ละขั้นตอนหลักจะมีรายละเอียดในการดำเนินงาน เอกสารที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาในการดำเนินงาน และเทคนิคต่าง ๆ ในการตรวจเยี่ยมฯ พร้อมทั้งนำเสนอ ผอ.กปภ.ยศ.ทร. ให้ความเห็นชอบรูปแบบ วิธีการ และกระบวนการตรวจเยี่ยม

ขั้นตอนที่ ๔ การชี้แจงรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา : กปภ.ยศ.ทร. ประชุมร่วมกับสถานศึกษาเพื่อชี้แจงรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา และรับฟังความคิดเห็นจากสถานศึกษา เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแนวทางการตรวจเยี่ยมให้สอดคล้องกับบริบทของทุกสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ ๕ การนำรูปแบบ วิธีการ ไปใช้ในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา : กปภ.ยศ.ทร. โดยคณะทำงานตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ได้นำรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมฯ ไปใช้ในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาในปี ๖๒ ครบทั้ง ๙ สถานศึกษา โดยในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ได้มีการเตรียมการในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งการจัดเตรียมเอกสารสำหรับการศึกษา เตรียมแบบฟอร์มสำหรับการบันทึกข้อมูลและรายงานผลการตรวจเยี่ยม การจัดเตรียมตัวอย่างการสืบค้นข้อมูล การสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรม หรือการสังเกตการจัดการเรียนการสอน การฝึกศึกษา ตามรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาฯ ที่ได้จัดทำขึ้น

ขั้นตอนที่ ๖ การปรับปรุงรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา : กปภ.ยศ.ทร. ดำเนินการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา จนครบทั้ง ๙ สถานศึกษา และได้้นำประเด็นปัญหา/ข้อขัดข้องที่พบระหว่างการเตรียมการตรวจเยี่ยม/การดำเนินการระหว่างตรวจเยี่ยม/หลังการตรวจเยี่ยม นำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ กำหนดแนวทางแก้ไขปรับปรุงพัฒนารูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำรูปเล่ม : กปภ.ยศ.ทร. ได้เรียบเรียงข้อมูลและจัดทำเป็นรูปเล่ม “แนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา” โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ประกอบด้วย หลักการในการตรวจเยี่ยม ขั้นตอนการตรวจเยี่ยม เทคนิคการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานรายด้าน และการพิจารณาข้อมูลประกอบการตรวจเยี่ยม

**Flow chart การจัดทำแนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
สถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา**

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียด
๑	ศึกษาข้อมูล	ศึกษาการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ตามการปฏิรูประบบการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ และกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ ใหม่
๒	ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล	ค้นคว้าข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแหล่งข้อมูลหรือสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษารูปแบบใหม่ รวบรวมตัวอย่างการประเมินสถานศึกษา เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาภายนอก ปรัชญาผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา/งานประกันคุณภาพการศึกษา
๓	การจัดทำรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	ระดมความคิดในการออกแบบขั้นตอน วิธีการ กระบวนการในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา ตั้งแต่ขั้นตอน การเตรียมการก่อนการตรวจเยี่ยม การดำเนินงานระหว่างการตรวจเยี่ยม และการดำเนินการหลังการตรวจเยี่ยม
๔	นำเสนอรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา เสนอขอความเห็นชอบ	เสนอ ผอ.กปภ.ยศ.ทร. เพื่อขอความเห็นชอบรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา
๕	No ผอ.กปภ.ยศ.ทร. Yes	ผอ.กปภ.ยศ.ทร. ให้ความเห็นชอบรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา
๖	ชี้แจงรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	ประชุมร่วมกับผู้แทนสถานศึกษา เพื่อชี้แจงรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาให้คณะทำงานฯ และสถานศึกษาทราบ และรับฟังความคิดเห็น นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแนวทางการตรวจเยี่ยม
๗	นำรูปแบบ วิธีการ ไปใช้ในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	คณะทำงานฯ นำรูปแบบ วิธีการ ไปใช้ในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารและแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบที่กำหนด
๘	ปรับปรุง รูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	นำประเด็นปัญหา/ข้อขัดข้องที่พบ มาวิเคราะห์หาสาเหตุ กำหนดแนวทางแก้ไขปรับปรุงพัฒนารูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ให้เป็นวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ
๙	จัดทำรูปเล่ม	เรียบเรียงข้อมูลและจัดทำเป็นรูปเล่ม “แนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา”

➤ ผลการดำเนินการ/บทเรียนที่ได้รับ

ผลการดำเนินงาน

๑. กปภ.ยศ.ทร. ได้ “แนวทางในการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา” ซึ่งจัดทำเป็นรูปเล่มที่ประกอบด้วย รูปแบบ รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ที่เป็นไปตามกฎกระทรวง สอดคล้องกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. และแนวทางการประเมิน ของ กท. และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เอกลักษณ์ ของสถานศึกษา

๒. คณะทำงานตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา สามารถนำรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ไปใช้ในการปฏิบัติงานการตรวจเยี่ยม ติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทุกสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตรงประเด็น สะท้อนความเป็นจริง บรรลุตามแผนและวัตถุประสงค์ของการตรวจเยี่ยม

บทเรียนที่ได้รับ

๑. การประชุมเตรียมการระหว่างคณะทำงานฯ กับผู้แทนสถานศึกษาก่อนการตรวจเยี่ยมเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะจะทำให้คณะทำงานฯ และสถานศึกษา ทราบแผนการตรวจเยี่ยม พิจารณากำหนดข้อตกลงที่เกี่ยวข้องร่วมกัน และมีความเข้าใจในประเด็นที่จะมีการตรวจเยี่ยมที่ตรงกัน

๒. การเตรียมตัวของคณะทำงานฯ ควรมีการศึกษาข้อมูล เตรียมความพร้อมในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา เตรียมประเด็นสำคัญที่สงสัยหรือต้องการทราบข้อมูลตามรูปแบบ วิธีการที่ได้จัดทำไว้ ซึ่งจะช่วยลดเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล และทำให้การพิจารณาผลการดำเนินงานได้ครบถ้วน ตรงประเด็น

๓. จากการปฏิรูประบบประเมินคุณภาพการศึกษารอบสี่แนวใหม่ เปิดโอกาสให้สถานศึกษา กำหนดมาตรฐาน เครื่องวัด และจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งแตกต่างกันไป ดังนั้นในการเตรียมตัวตรวจเยี่ยมแต่ละสถานศึกษา ผู้ตรวจเยี่ยมจะต้องศึกษาคู่มือของแต่ละสถานศึกษา โดยเฉพาะประเด็นที่แตกต่างจากสถานศึกษาอื่น ๆ

๔. ก่อนการตรวจเยี่ยมแต่ละสถานศึกษา คณะทำงานฯ ควรมีการประชุมร่วมกัน เพื่อพิจารณาข้อมูลที่เชื่อมโยงกันในแต่ละด้าน เตรียมประเด็นที่สงสัย และ/หรือ นำปัญหาข้อขัดข้องที่พบในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาที่ผ่านมา นำมาปรับปรุงแก้ไขในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาต่อไป

๕. การกำหนดระยะเวลาในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ไม่ควรจัดให้มีการตรวจเยี่ยมในช่วงปลายภาคการศึกษา หรือช่วงสองสัปดาห์สุดท้ายของเดือน ธ.ค. และช่วงวัน - เวลาที่เข้าตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ควรกำหนดช่วงวัน - เวลาที่มีการจัดการเรียนการสอน และมีนักเรียนอยู่ครบทั้ง ๒ ชั้นปี และครบทุกพรรค - เหล่า

๖. ลำดับขั้นตอนในวันที่มีการตรวจเยี่ยม บางครั้งจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกำหนดการปฏิบัติให้สอดคล้องกับภาระงานของสถานศึกษาที่ต้องมีการดำเนินงานในขณะนั้น ซึ่งอาจจะเป็นงานที่สถานศึกษาได้รับมอบหมายให้มีการดำเนินการเร่งด่วน โดยคณะทำงานฯ ต้องประสานการปฏิบัติอย่างใกล้ชิด

๗. การประเมินความพึงพอใจของสถานศึกษาที่มีต่อคณะทำงานตรวจเยี่ยม ฯ แบบออนไลน์ แม้จะช่วยลดเวลาในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล แต่ก็มีจุดด้อย คือ ไม่สามารถควบคุมจำนวนผู้ประเมินได้ ทำให้บางสถานศึกษามีผู้ประเมินตอบกลับแบบประเมินจำนวนน้อย จึงควรมีติดตามการประเมินความพึงพอใจอย่างใกล้ชิด และกระตุ้นให้สถานศึกษาทำการประเมิน หรืออาจต้องปรับเปลี่ยนช่วงเวลาในการประเมินให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ตรวจเยี่ยม

➤ BP มีผลต่อหน่วยงานอย่างไร/ BP ส่งผลต่อ ทร. อย่างไร

๑. การจัดทำรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ช่วยอำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาให้แก่ กปภ.ยศ.ทร. (คณะทำงานตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา) ทำให้คณะทำงานฯ หรือผู้เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจในหลักการ ขั้นตอน วิธีการในการปฏิบัติในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา สามารถวางแผนการดำเนินการ จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตรวจเยี่ยม และจัดทำรายงานผลการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสามารถปรับใช้กับการตรวจเยี่ยมในทุก ๆ สถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ทำให้การปฏิบัติงานตรวจเยี่ยมในแต่ละสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดำเนินงานได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด และเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

๒. สถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ได้รับการตรวจเยี่ยมจากหน่วยควบคุมการศึกษา ได้รับการแนะนำ ช่วยเหลือ และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ อันจะนำไปสู่การวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา และทำให้สถานศึกษามีความเข้าใจในแนวทางการตรวจเยี่ยมฯ สามารถเตรียมความพร้อมรับการตรวจเยี่ยมจาก สปท. และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. กองทัพเรือ (คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาและฝึกอบรมของ ทร.) ได้รับรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา พร้อมผลวิเคราะห์ประเด็นที่ต้องการให้หน่วยต้นสังกัดช่วยเหลือหรือสนับสนุนในส่วนที่สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตัวสถานศึกษาเอง และประเด็นสำคัญที่ต้องการให้มีการประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบ ที่ถูกต้องตามสภาพความจริง และทันตามห้วงเวลาที่กำหนด

➤ ปัจจัยเกื้อหนุนในการดำเนินการ/ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์

ปัจจัยเกื้อหนุน ที่ส่งผลให้การดำเนินการในการจัดทำรูปแบบ วิธีการการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา สำเร็จลุล่วง บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดนั้น กปภ.ยศ.ทร. ได้ยึดหลักตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง พร้อมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ให้แก่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และให้หน่วยต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านเอกสาร : ได้รับการสนับสนุนเอกสารที่ใช้ประกอบในการวางแผน ออกแบบขั้นตอน วิธีการตรวจเยี่ยม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ จาก สปท. และสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา เช่น แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ แนวทางประกันคุณภาพภายนอกรอบสี่ (สมศ.) คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๑ คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา พ.ศ.๒๕๖๑ (ยศ.ทร.) คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา (ของแต่ละสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑) เป็นต้น

ด้านบุคลากร : ได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการพัฒนากรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ สถานศึกษาสังกัด กท. ในการกำหนดกรอบแนวทางการประเมิน และได้รับความร่วมมือจากข้าราชการ จาก กปภ.ยศ.ทร. ที่เป็นคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ซึ่งมีประสบการณ์ในการตรวจประเมินสถานศึกษา รวมทั้งบุคลากรจากสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ในการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมกันปรับปรุงพัฒนากระบวนการ ตรวจเยี่ยม ให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้กับทุก ๆ สถานศึกษา

ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์

ส่งเสริมให้กำลังพลของ กปภ.ยศ.ทร. รวมทั้งบุคลากรของสถานศึกษา ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังได้รับฟังปัญหา ข้อบกพร่อง และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อที่ กปภ.ยศ.ทร. จะได้นำมาทบทวน และวางแผนปรับปรุงแก้ไขต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้ กปภ.ยศ.ทร. ได้มีการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการตรวจเยี่ยม สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีทีมงานที่แข็งแกร่ง มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับจากสถานศึกษา จนทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถกำหนดแผนงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา รวมทั้งส่งผลต่อ ทร. ที่จะได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ด้าน งานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา อย่างต่อเนื่อง

บทที่ ๓

ความสำเร็จของการดำเนินการ

➤ ปัจจัยความสำเร็จ

๑. ผู้บังคับบัญชาทุกระดับเห็นความสำคัญของงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยใน พ.๖๒ ยศ.ทร. ได้พิจารณาปรับกระบวนการสนับสนุน (Support process) “กระบวนการงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา” ยกระดับเป็นกระบวนการหลัก (Core Process) ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการของอนุมัติ

๒. ผู้บริหารของ กปภ.ยศ.ทร. ให้นโยบาย กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิบัติ และส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงาน

๓. ข้าราชการ กปภ.ยศ.ทร. ทุกคนให้ความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน และเป็นทีมงานในการ ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ตัวอย่างแนวทางการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาภายนอกทั้งระดับอาชีวะ และการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ช่วยกันถ่ายทอดความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์การทำงานกว่า ๙ ปี ในการตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และได้จัดทำเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ “แนวทางการตรวจเยี่ยมคุณภาพการ ศึกษาสถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา” ซึ่งเป็นผลผลิตของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในปี พ.๖๒ ที่มีรายละเอียดและเทคนิคต่าง ๆ ในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาที่ครบถ้วนทุกขั้นตอน

๔. สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการตรวจเยี่ยม และประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ คณะทำงานฯ สำหรับเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่การนำไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาแนวทางตรวจเยี่ยมต่อไป

➤ การถ่ายทอด/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

การถ่ายทอด : วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) “การจัดทำแนวทางการตรวจเยี่ยมการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา” และรูปเล่ม “แนวทาง การตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา” ครอบคลุมทุกรายละเอียดทุกขั้นตอนในการตรวจเยี่ยม ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ในการพิจารณาผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษาในแต่ละด้าน การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลเชิงประจักษ์ต่าง ๆ เป็นเอกสารอิงสำคัญที่ กปภ.ยศ.ทร. สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน จึงได้มีการจัดเก็บไฟล์ข้อมูลไว้ใน File Server ของแผนกตรวจสอบและประเมินผล กปภ.ยศ.ทร. และแชร์ไฟล์ให้แก่ข้าราชการ กปภ.ยศ.ทร. (Folder : การจัดการความรู้ KM62) รวมทั้งเผยแพร่ไฟล์ข้อมูลในเว็บไซต์ กปภ.ยศ.ทร. และ KM Blog ของ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ คณะทำงานฯ และผู้เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นข้อมูลในการ ดำเนินการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาในปีต่อ ๆ ไป และให้สถานศึกษาของ ทร. ระดับต่ำกว่าปริญญา ทุก ๆ สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการรับการตรวจเยี่ยมจาก สปท. และรองรับการ ประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. อีกทั้งสถานศึกษาสังกัด กท. ระดับอาชีวศึกษา สามารถนำแนวทางการ ตรวจเยี่ยมไปปรับใช้ในหน่วยของตนเองได้

การได้รับการยอมรับ : วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) “การจัดทำแนวทางการตรวจเยี่ยมการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา” และรูปเล่ม “แนวทาง การตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา” ได้รับการยอมรับจากคณะทำงานตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาของ ทร. ระดับ

ต่ำกว่าปรกติ รวมทั้งบุคลากรของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่ได้รับการตรวจเยี่ยมเป็นอย่างมาก บุคลากรของสถานศึกษามีความเข้าใจในรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี โดยจากผลการประเมินความพึงพอใจของสถานศึกษาทั้ง ๙ สถานศึกษาที่มีต่อคณะทำงานฯ ในการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาช่วงเดือน ต.ค.๖๑ - มี.ค.๖๒ มีค่าเฉลี่ยผลประเมินเท่ากับ ๔.๕๑ ตรงกับระดับความพึงพอใจมากที่สุด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเป็นปีแรกที่มีปรับเปลี่ยนแนวทางการประเมิน และนำรูปแบบ วิธีการตรวจเยี่ยมนี้ไปใช้งาน การได้รับการยอมรับว่าแนวทางปฏิบัตินี้เป็นแนวทางที่ดี และเล่ม “แนวทางการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปรกติ” สามารถทำให้การปฏิบัติงานของคณะทำงานฯ มีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่ จึงต้องรอการประเมินผลจากการนำไปใช้งานในปีต่อ ๆ ไป

➤ แหล่งที่มาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง/ภาคผนวก

- แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐
- แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙
- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
- คำสั่ง กท.(เฉพาะ) ที่ ๓๖/๔๔ ลง ๒๐ มี.ค.๔๔ เรื่อง นโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา กท.
- คำสั่ง กท.(เฉพาะ) ที่ ๒๒๐/๔๔ ลง ๒๐ ก.ค.๔๕ เรื่อง นโยบายด้านการศึกษาของกองทัพไทย
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกกรอบสี่สถานศึกษาของกระทรวงกลาโหม (สมศ.)
- คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑
- คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา พ.ศ. ๒๕๖๑ (ยศ.ทร.)
- คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ของแต่ละสถานศึกษา
- คู่มือและเทคนิคการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของกองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา (รอบสี่)
- Best Practice เทคนิคการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษากองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา (รอบสี่) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐
- Best practice กระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษากองทัพเรือ ระดับต่ำกว่าปริญญา กองประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปี ๒๕๕๙

ภาคผนวก

(ร่องรอย หลักฐาน ภาพถ่าย ชี้นำงาน ฯลฯแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ)

ประชุม ระดมความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแบ่งปันประสบการณ์

คณะทำงาน ฯ ตรวจสอบเยี่ยมสถานศึกษา ในปี ๖๒

สังเกตการณ์เรียนการสอน รร.พร.พร.ทร.

สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา รร.นย.ศฝ.นย.

สัมภาษณ์ครูผู้สอน รร.สสท.กวก.สนผ.สสท.ทร.

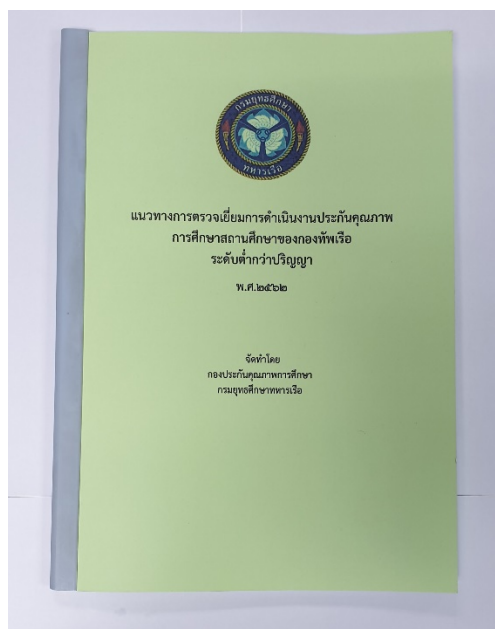
สัมภาษณ์ผู้เรียน รร.พร.พร.ทร.

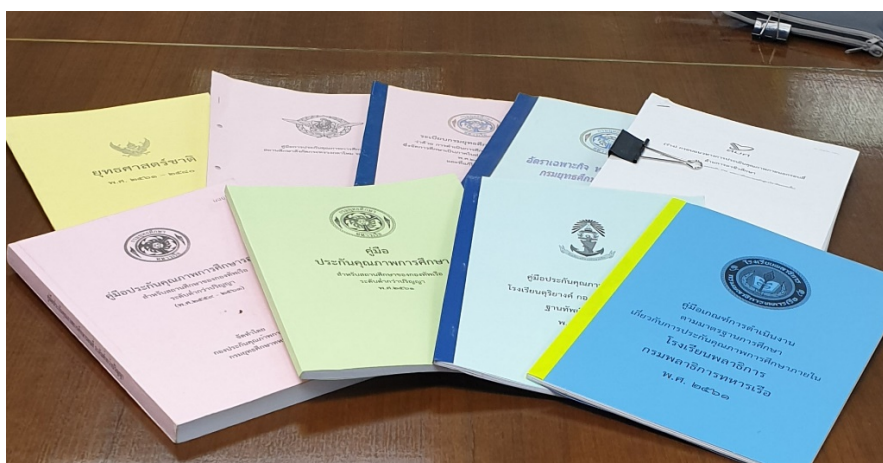
สังเกตการเรียนการสอน รร.สสท.กวก.สนผ.สสท.ทร.

ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ใน ปี ๖๒ (สังเกตการณ์เรียนการสอน และตรวจเยี่ยมสถานที่)

ผลลัพธ์ของ Best Practice

องค์ความรู้ที่ใช้ในการจัดทำ Best Practice

องค์ความรู้ที่ใช้ในการจัดทำ Best Practice